

ljudí v službi . . . kaka najemnika imam! — Da vam kar povem, jaz nimam te potrpežljivosti, da bi ne plačevali stanovnine. Račite, plačajte précej in preselite se.“

„Nu, če sta pogodila se tako, torej račite, plačajte“, rekel je pooblaščenec, na lahko kimal z glavo in palec vteknil v luknjo svoje suknje.

„Ali s čim bi platil? — to je kaj družega. Sedaj nimam ni groša.“

„Torej plačajte Ivanu Ivanoviću z delom svojega stanu“ — rekel je pooblaščenec — „morebiti bi se pobotala, da vzeme obraze.“

„Ne, dragi, zahvaljujem se na obrazih. Da so obrazi častni, dobro bi bilo, ko bi jih smel razvesiti ob stenah, da je kak general sè zvezdo, ali da je kneza Kutuzova podoba; ali namalal je dečaka, dečaka v košulji, slugo, ki mu barve tere. Pa je naobrazil ga, kakor kakega svinjskega pastirja! — naložil sem mu jih na grbo; vse žreblje mi je ta slepar bil poruval iz zapahov. Gledite semkaj, kaki predmeti so to: tù malo sobo. Pa bi še bilo, da je odbral sobo, uredjeno, čisto; ali namalal jo je z vso šaro in nesnago vred, v kakoršni se valja. Dejte, gledite, kako mi je umazal sobo, račite, nu, le gledite. Pod mojo streho so po sedem let najemniki polkovniki, Buhmistrova Ana Petrovna Ne, jaz trdim: ni nesnažnejšega najemnika, nego je živopisec: svinjar je svinjar, tega ne predrugači ni Bog!“

A vse to je mogel potrpežljivo poslušati ubogi umeteljnik. Pooblaščenec je v tem pregledal obraze in riske in dokazal je s tem, da je njegov duh živejši, nego pa gospodarjev, in da je pristopen umeteljniškim učinkom.

„Hm hm“ — spregovoril je, s prstom pokazal na platno, kder je bila . . . ženska naobražena, „to je, to-le je . . . sleparsk predmet. A zakaj je pod nosom tako črna? — ali je s tobakom posipala se?“

„Ne“ — odgovoril je Čartkov neprijazno in ni pogledal ga.

„Nu, to bi bilo treba odnesti kam drugam, ali pod nosom je prečrna“ — opomnil je pooblaščenec. „A kakova podoba je to?“ — povprašal je, ko je bil stopil k naobraženemu starcu. „Ta je pregrozen! — ta je res nekako strašen, uh, saj gleda, kakor bi bil živ! — Uh, kak peklenšček je to! — Po kom ste ga namalali?“

„Uh, to je po . . .“ — zinil je Čartkov, ni bil še dokončal odgovora, ko je oglasil se resek. Gotovo je bil pooblaščenec malo prekrempko prijel podobo, — nje okvir, veren je bil surovi navadi svojih rok: vtrle so se stranske deščice, ena izmed njih je padla na tla in z njo vred je padel, težko zaropotal zvitek v modrem papirji. Čartkov se je ozrl v napis: „1000 cekinov“. Kakor kak blaznik, tako je skočil, da ga pobere, zgrabil je zvitek in krčevito stisnil ga v roci, ki je poobesila jo teža.

„Ali niso zazveneli novci?“ — vprašal je pooblaščenec, ko je bil zaslišal na tla padlega zvitka ropot in ni mogel opaziti ga zbog hitrosti, s kakoršno je Čartkov planil po-nj in pobral ga.

„A kaj vam je do mojih reči?“

„Meni je do tega, da bi précej stanovnino plačali gospodarju; imate novce, pa nečete plačati — do tega je meni!“

„Nu, saj bodem plačal še danes.“

„Nu, zakaj pa niste hoteli plačati popreje, da nepokojite gospodarja in tudi policijo mučite?“

„Zato ne, ker nisem hotel dotekniti se teh novcev. Danes na večer mu bodem plačal vse, preselim pa se précej jutri, ker nočem ostati pod streho tega gospodarja.“

„Nu, Ivan Ivanović, plačal vam bode“ — opomnil je pooblaščenec, ko je bil obrnil se v gospodarja. „A če le danes na večer ne bode pošteno plačal, pa nikar ne bodite hudi, gospod živopisec . . .“ Po teh besedah je svoj trirogati klobuk del na glavo, odšel v izbo in za njim gospodar sklonjene glave, in, kar je bilo videti, premišljajoč. (Dalje prih.)

Naši dopisi.

Iz Žavca 20. avgusta. — Priloženo Vam pošljemo načrt konjske dirke v Žavcu dne 2. septembra in pa oklic odbora južno-štajarskega hmeljarskega društva.

Omeniti je še, da posestniki konj, kateri se hočejo vdeležiti dirke, imajo se do 10. ure dopoldne v občinski pisarni žavski oglašiti, da dobijo številke in znamenja, ker se drugače dirke vdeležiti ne morejo.

1. septembra je veliko premiranje kónj s premijami v znesku 535 gold.

Načrt za konjsko dirko,

katera se vrši v nedeljo 2. septembra t. l. ob 3. uri popoldne v Žavcu v savinjski dolini.

I. Pričetna dirka

velja za žrebce in kobile V. konjerejskega okoliša ali sploh savinjskega plemena konjskega. Konji ne smejo več, kakor pet let stari biti. Posestnik mora dokazati, da je njegov konj savinjskega plemena. Pot, katero ima konj enkrat predirjati, meri en kilometer.

Prvo darilo (državno darilo) je 5 zlatov, drugi dar 3 zlati, tretji dar 2 zlata.

II. Dirka plemenskih konj

velja za kobile in licencirane žrebce V. konjerejskega okraja, t. j. plemena savinjskega. Pri kobilah mora posestnik dokazati, da so zadnja tri leta žrebe prinesle. Pot za dirko je en kilometer dolga in konj jo mora dvakrat predirjati.

Državna darila: prvo darilo je 8 zlatov, drugi dar 4 zlati, tretje darilo 3 zlati, četrto darilo 6 gold. v srebru.

III. Društvena dirka.

Konj bodi star, kolikor koli in plemena, katerega bodi. Dirkno pot en kilometer dolgo mora dvakrat predirjati.

Prvo darilo znaša 8 zlatov, drugo darilo 5 zlatov, tretje darilo 4 zlate, četrto darilo 2 zlata, peto darilo 1 zlat.

Konje je treba dan poprej naglasiti pri gosp. Hausenbichlerji v Žavci. Kot dirkarska pravila veljajo ona graškega dirkarskega društva. Vsak, kateri se hoče dirke vdeležiti, mora biti ud štajarskega konjerejskega društva, in se more do 1. septembra 1883. pri gospodu Hausenbichlerji v Žavcu vpisati dati. Pri III. društveni dirki je založina 3 gold. za plačati.

Listi za sedeže na tribinah se dobijo pri gosp. Ernestu Širci. Sedeži veljajo 50 kr.

Odbor.

Oklic.

Južno-štirsko hmeljarsko društvo v Žavcu naznanja vsem hmelskim trgovcem, pivarjem in producentom hmolja, da bode prvi hmelski sejm v Žavcu v sredo dne 5. septembra; letos bode na sejme 2—3000 centov hmolja prišlo, drugo leto 1884. do 6000 centov.

Hmeljni sejmi bodo od 5. septembra začenši vsako sredo in soboto v mesecih septembra in oktobra; ako je pa v sredo ali soboto kak praznik, bode sejm drugi dan. Naznani se še, da je savinjski hmelj vsled svoje finobe in ker ima veliko lupulina, pri pivarjah jako priljubljen, je vprašanje po njem močno.

Odbor južno-štirskega hmeljarskega društva v Žavcu.

Logatec 20. avg. — Ako si ogledoval, dragi čitatelj, Logatec 1. 1876. dné 8. avgusta popoldne, tuge krvavela je duša tvoja, vidè, da je istega dné zjutra naravna sila nad polovico njega poslopja v prah in pepel spremenila, mnogo pa poškodovala. Tedaj si pomiljeval zeló usmiljenja vredno ljudstvo tembolj, ker si za gotovo mislil, da ne bode zamoglo ono nikedar več dospeti do prejšnjega svojega blagostanja ter zaceliti rane, katero mu je vsekaj grozoviti požar. A na radost svojo vidiš sedaj, da si se v domišljiji svoji varal; srčnost ter pridna, delavna roka Logačanov je sezidala nova poslopja in zida jih izlasti dni najnovejše mnoga taka, da se smejo in se bodo smela meriti z marsikaterim bivališčem najčednejših mest.

A kot si je pomagal Logačan in si pomaga v časnem obziru, tako deluje za blagost svojo večno ter za slavo božjo. Z veseljem je donášal prostovoljnih darov in donaša jih še vedno srčno rad svojemu za čast Najvikšega zeló vnetemu in neumorno delavnemu gospodu župniku Mateju Markiču, kedarkoli je treba v hiši božji kacega popravila ali nove naprave; tako na pr., kedar je gospod župnik popravljaj troje zvonikov, onega cerkve župnijske in dveh podružnic, katere je poškodoval ogenj uže dne prej imenovanega; ali ko je popravljaj ali prenovljaj oltarje ter zadnje, ko je župnijski cerkvi priskrbel v prezbiteriji lepo ograjo, na koru krasno omrežje, izlasti pa prelepi križev pot, katerega je po Fürichu prav dobro naslikal in s prezalimi pozlačenimi oklepi obdal znani podobar, pozlata in malar gospod Jurij Tavčar iz Idrije. (Blagoslovil ga je pretečeno nedeljo 19. t. m. čestiti pater Placid, vikarij samostana ljubljanskega, sè slavnostjo za Logačane nepozabljivo.)

Zato čast za slavo Najvikšega vnetemu Logačanu in hvala čast. gosp. župniku, ki se trudi neprestano za olepšavo bodi-si cerkve farne, bodi si njenih podružnic. Bog pomози, da bi zamogel on z dobrim, vernim ljudstvom svojim še eno, sicer težavno, a prepotrebno delo dovršiti, to je, razširiti cerkev župnijsko.

Omeniti mi je še, da smo v Logaci slovesno obhajali rojstveni dan Nj. Veličanstva presvitlega vladarja. V soboto ob 8. uri bila je namreč slovesna velika maša, a zvečer v „bralnem društvu“ večerna veselica. Vdeležilo se je je občinstva mnogo, izlasti dobro zastopan bil je stan uradnijski. Čuje se, da pride 5. septembra v Logatec nad 3000 vojakov ter da ostanejo tû 3 dni; o tej stvari hočem „Novicam“ o svojem času poročati.

Iz Postojne. (Poziv.) Opiraje se na dopis „iz Notranjskega“ v štev. 181 „Slov. Naroda“ z dne 9. t. m. prosim vljudno p. n. gospode pevce, kateri želé pri narodni slavnosti skupne Notranjske dne 2. septembra t. l. sodelovati, da se najdalje do 18. t. m. oglasé, da zamorem vsakateremu dotične note doposlai. Peli bomo uže v lanskem sporedu določene pesmi: D. Jenko „Najprej“, A. Hajdrih: „Jadransko morje“ in G. Eisenhut: „Ustaj rode“.

Ob enem prosim tudi p. n. gospode darovalce dobitkov za dobrodelno loterijo, kateri dobitkov še niso poslali, da mi le-te direktno ali pa po gospodih poverjenikih širšega odbora do 25. t. m. preskrbé.

Gledé na dobrodelni namen loterije in slavnosti prosimo obilega sodelovanja p. n. gospodov pevcev in uspešne podpore slavnega občinstva.

V imenu ožjega odbora:

J. Lavrenčič,
blagajnik.

Prem 16. avg. (Javna zahvala. Suša pretí. Nepovoljna tiskovna napaka. Modras.) Tukajšnja šolska mladina je letos zopet z vso marljivostjo kmetijstvu škodljive mrčese nabirala, sosebno „trtarjevo“ zalego po vinskih brajdah, za kar ji je bil glavni odbor sl. c. kr. kmetijske družbe kranjske z dopisom iz dné 30. julija t. l. štev. 596 znesek 10 gold. iz dotične subvencije kot nagrado določil in nakazal. Pravilno kolekovaná pobotnica o tem znesku oddala bila se je sl. predsedništvu „Narodne šole“ s prošnjo, da se za ta denar izvoli le-sem raznega šolskega blaga poslati, katero bode se med šolsko deco v prihodnjem šolskem letu po potrebi sporedno razdeljevalo. Ta prošnja obrodila je nepričakovano obilnega sadú; včeraj dospel je bil le-sem zavitek z raznim šolskim blagom, poslan po „slavni národni šoli“, kateri ni nič manj nego 21 kilo in 150 gramov tehtal. Vsebina njegova bili so sledeči predmeti: 650 kosov raznih Grubauerjevih risank, lepopisnic, spisovnic in številnic; 40 kosov gumilastik (zbrisovalnikov); 170 kosov črtalnikov; 73 peresnih držajev; 284 jeklenih peres; 72 svinčnikov; 12 prožnih in 20 škrljastih tablic; 20 kosov Razinger-Žumrovih „Abecednikov“ in 30 pôl belega pivnega papirja, toraj vsega skupaj nič manj nego 1371 komadov. Za vse to šolsko blago, ako bi ga mladina hotela sproti kos po kosu kupovati, morali bi njeni reditelji celih 29 gld. 79 kr. iz lastnega žepa potrositi, kar za tukajšnje ubožne stariše uže nobena malenkost več ni.

„Abecedniki“ ostanejo kot šolska lastnina zapisani med ubožne knjige za najbolj revne začetnike, a z drugim podarjenim šolskim blagom preskrbljena bode pa tudi šolska mladina lep čas v prihodnjem šolskem letu, kar bode na dobri napredek brez posebne nesreče najblagodejnejšega upliva. Stariše, šolsko mladino in ob enem tudi učitelja rešila sta imenovana blago-mila dobrotnika s tako obilno in izdatno podporo v prihodnjem šolskem letu prav mnogih sitnosti in nepovoljnih priklavic, za kar naj jima bode tukaj v imenu vseh treh preiskrena in najsrčnejša zahvala javno izrečena s prošnjo, da nas vse skupaj tudi v prihodnje izvolita predobrotno podpirati.

Bog mili poplačaj blago dejanje sl. c. k. kmetijski družbi kranjski, kakor i „Národni šoli“ milijonov-milijonkrat v izobilji!

Kakor sem zadnjič poročal, je tukaj, izvemši senó, letos sploh zeló klavrna letina. A še slabše pretí. V preteklih 10 dnevih brili so tukaj skoraj neprestano več ali manj razni suhi vetrovi med precejšnjim solnčnim pripekanjem, kar vse skupaj na kraških tleh prav kmalu občutno sušo napravi. Uže sedaj nima živina po pašnikih kaj muliti; otava je v rasti močno zastala (ne sicer po mlakah ob vodi Reki, nego v brežinah). Fižol in koruza uže tudi sušo precéj zeló čutita, a repa in ajda, na ozimišča posejana, pa tudi kaliti in zeleneti ne more. Bog daj skoraj pohlevnega in prepotrebne dežja, da se tukajšnji pregovor: „veliko sená, malo krme“ ne uresniči.

V moji knjižici: „Opis najnavadnejih, sadjereji škodljivih mrčesov“ se je na 11. strani v 12. vrsti od spodaj gori vrinila nepovoljna tiskovna pomota; opisuje se tu „cvetna zavijavka“. V omenjeni vrsti čita se med drugim: „nóg ima 20“; pravilno moralo bi biti: „nóg

ima 10, kar naj izvolijo dotični p. n. gospodje čitatelji, katerim zna knjižica v roke priti, blage volje popraviti.

Lansko leto zadnje dni meseca avgusta podaril bil mi je vrli tovariš, gosp. Oto Dietz, učitelj v Šturiji, živega modrasa shranjenega v sklenici, katere vrat bil je z redko tkanino rahlo zavezan, da je mogel sveži zrak v njo dohajati. Prinesel bil sem nepokvarjenega le-sem domov, kjer mi je skozi celih 11 mesecev služil od časa do časa kot živi učni pripomoček brez vsakoršne hrane. A bil je preteklega meseca še prav čil in čvrst, ko sem ga sè špiritom zalil in ugonobil, pa tudi v tej tekočini ga ni hotelo tako hitro konec biti, ker se je v nji nad poldrugi četrť ure zvijal in svoje strupene zobe kazal. Zares čvrsto in čilo življenje ima ta malopridna nesnaga! Kopriva nikdar ne pozebe, kačja zalega ne prestrada z lepo, a hudobni in sprideni jezik pa tudi med brezzobnimi čeljusti navadno do zadnjega izdiha ne miruje. Nek pameten, skušen in moder gospod mi je pred 15 leti rekel, da hudobni jezik še najmanj 5 let po smrti v grobu poštene ljudi obira.

M. Rant.

Iz Ljubljane. (*Cesarjev rojstni dan*) bil je praznik preteklega tedna in se je slovesno praznoval tudi povsod med Slovenci in izrekoma tudi v Beli Ljubljani. Tukaj brala se je slovesna sv. maša v navzočnosti odličnih meščanskih in uradnijskih krogov, po deželi pa preteklo nedeljo tudi tako. Gospod deželni predsednik baron Winkler podaril je ob tej priliki za ljubljanske uboge in bolnike 200 gld.; hvale in posnemanja vredna dobrotljivost, s katero se najboljše praznujejo prazniki preblagega našega cesarja.

Tudi ljubljanska čitalnica vredila je za preteklo nedeljo „besedo“ s krasnim programom in zelo obilno obiskano v slavljenje rojstnega dneva cesarjevega. — Enaka poročila dohajajo nam z dežele, kjer so v mestih in trgih slavili rojsten dan s sv. mašo, z banketi in besedami.

— (*Deželni predsednik baron Winkler*), ki se je danes teden zvečer podal na Dunaj, vrnil se je po opravljenem poslu soboto zjutraj zopet nazaj v Ljubljano in je bil navzoč pri slovesni maši v praznik rojstnega dneva Njih velič. cesarja.

— (*Rudolf baron Gödel-Lannoy*), brat državnega poslanca in podpredsednika državnega zbora, predsednik ces. avst. osredne morske gosposke v pokoju, ud oskrbovalnega odbora c. kr. priv. družbe južne železnice, dopisovalni ud ces. akademije vednosti, grajšak, umrl je dné 13. t. m. v 69. letu, po dolgem bolehanju na svoji grajščini na Koroškem. Pokojni poznal je na drobno jutranje dežele in je gladko govoril veliko jezikov. Zapustil je poleg udove, rojene Carneri, samo enega sina.

— Nekatere gospodičine ljubljanske, ki bi rade kaj veljale, nosijo, kakor čujemo — vsaj mi jih ne gledamo — na prsih pripete črno-rudeče-zlate trakove. Ni lahko umeti, kaj hočejo s tem doseči te krasotice. Hočejo mar s svojimi trakovi dokazati, da je bela Ljubljana nemško mesto, ali dežela kranjska del nemške države; ali hočejo ž njimi pokazati, da so tudi one v Ljubljani, ker bi sicer nihče ne vedel za-nje; ali pa hočejo, ker morda ne morejo drugače, s takim lišpom oči moških ná-se obračati? Pa ne kalimo jim nedolžnega veselja, vsaj nazadnje revice zapadejo vendar-le smešnosti.

— (*Preroški nemškutar.*) Pisatelj teh vrst govoril je 18. t. m. z gospodom, ki se je pripeljal iz Kranja. Na vprašanje, kaj je novega v Kranji, pripoveduje gospod, da se je na železnici vozil z mladim gospodom Ljubljančanom, zdaj bivajočim blizu Kranja, in ta mu je pripovedoval „grozne“ novice iz nemškutarskih krogov:

„da odstavijo deželnega predsednika barona Winklerja in da se bodo godili v Ljubljani celó nemiri na cestah“. — Preroški nemškutar, ki se rad ponaša z nemško-demokracijskim klobukom in je po naravi krivega pogleda, vendar ni bil celó kriv prerok, vsaj, ako bi bilo res*), kar se je 20. t. m. nemškutarskim listom telegrafiralo iz Ljubljane, „da je Slovenec v „Zvezdi“ mladi dami s prs odtrgal črno-rudeč-zlat trak in da so le nemški turnarji zabranili daljne škandale; nadalje da so ponoči narodni mladenči napadli in pretepli di-jake, kateri so peli nemško pesem. „Die Entrüstung ist eine allgemeine“ itd. — Jeli ni čudovito, da je mlad nemškutar v soboto tako dobro vedel, kaj hočejo ljubljanski nemškutarji v nedeljo početi?

Ker telegram z predpostavljeno črko -ko- obeta, da se oba slučaja naznanita sodnji, bilo bi morebiti prav mikavno izvedeti, ali nemškutarski prerok in oni nemškutarski častni škandali niso v kaki ožji zvezi. — Mlajše naše rojake, katerim hitreje kri zavre, pa pri tej priliki še enkrat opozorujemo in živo prosimo: Naj se ne dajo zapeljati po nemškutarskih krivih prerokih, da bi se mešali v smešno, k večjemu šolskim fantalinom odpustljivo draženje in razsajanje. Kranjska dežela in Bela Ljubljana ostane naša slovenska, ako bi se še toliko Landislaus-Bubusov in v duhu njim podobnih frajlic sprehajalo vse črno-rudeče-rumeno našemljenih po drevoredih ljubljanskih; saj smešijo le sami sebe. Narodnjaki pa naj složno skrbé za to, da demonstranti na nosove popadajo sami v jame, katere kopljejo Sloven-cem v slovenski naši deželi.

— (*Državni poslanec Viljem Pfeifer*) vabi svoje volilce metliško-črnomaljske, da bi prišli prihodnjo nedeljo dne 26. avgusta popoldne med 2. in 4. uro na vrt gospoda Matjasiča pri „Treh farah“ poleg Metlike, kjer jim hoče poročati o svojem delovanju v preteklem zasedanju državnega zbora.

— (*† Gospod Ignacij Doksat*), znan in velezaslužen rodoljub postonjski, umrl je pretekli teden komaj dobro 40 let star, po dolgem bolehanju. Lahka mu zemlja vrlemu rodoljubi! Rodoljubi postonjski pa naj se toliko tesneje zavežejo v složno delovanje za blagor našega naroda!

— (*Družba rudečega križa*) poslala je za „transportno kolono“ št. 16 v Ljubljani 16 svojih izredno pripravno in po najboljših skušnjah izdelanih voz. V vsakem vozu je prostora za štiri težko ranjene, lahko ranjenih pa ima več prostor. Z vozovi prišla je tudi vsa oprava, vse razne potrebščine, celó na sveče se ni pozabilo. Vozove, ki se hranijo v družbenem poslopju na polji Ljubljanskem, izročil je osobno družbeni tajnik gospod major Sluka. S temi vozovi učili se bodo službe naši veterani, katerih je 60 izbranih za oddelek prevažanja.

Zahvala.

Ob povodu praznovanja rojstnega dné Njega c. kr. apostolskega veličastva presvitlega cesarja mi je visokorodni gospod c. kr. deželni predsednik Andrej baron Winkler izročiti dal dve sto goldinarjev, od katerih je 100 gold. namenjenih ljubljanskim revežem,

*) Govorili smo z več gospodi, ki so se v nedeljo sprehajali v „Zvezdi“, toda „mir branečih nemških turnarjev“ in sploh v vsi tej dogodbi ni nikdo nič slišal in videl. Pozneje še le čula se je vest, da je nek krojač pravil, da je gospici rekel: „jetzt werde ich dieses Band im Sack tragen“. — Vse obnašanje nemško govorečih ljubljanskih frajlic in onih, ki jih hujskajo, pa daje le gradivo za lačne nemškutarske korespondente in pa za — „Brenceljna“.